

Eduskunnan talousvaliokunta, kirjallinen asiantuntijalausunto

HE 2/2026 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnon antajat:

Länsi-Suomen maakuntien liitot

Etelä-Pohjanmaa
Kanta-Häme
Keski-Suomi
Pirkanmaa
Pohjanmaa
Satakunta

Lausunto

Hallitus on 5.2.2026 antanut eduskunnalle esityksen hankintalain uudistamiseksi. Toteutuessaan esitys vaikuttaisi merkittävästi kuntien palvelurakenteisiin, palvelujen järjestämiseen sekä kuntien yhteisiin in house -yhtiöihin. Lakimuutos merkitsisi monille kunnille laajoja rakennejärjestelyjä muun muassa ateria- ja ICT-palveluissa sekä taloushallinnon ja kehitysyhtiöiden palveluissa.

Länsi-Suomen maakuntien liitot yhtyvät keväällä 2025 järjestetyn lausuntokierroksen kriittiseen palautteeseen uudistuksen tuoman hallinnollisen taakan ja taloudellisen rasitteen lisääntymisestä. Epäilyksen alaista on myös uudistuksen kyky lisätä kilpailua markkinoilla, koska toimivia markkinoita ei monilla julkisen sektorin toimialoilla ole. Erityisesti pienet kunnat joutuvat vaikeiden valintojen eteen ja on mahdollista, että ne joutuvat palauttamaan toimintaa omaksi toiminnaksi, mikä lisää kustannuksia ja vähentää kilpailua.

On myös huomioitava, että kaikenlainen sääntelyn lisääminen karkottaa toimijoita monimutkaisilta julkisen sektorin markkinoilta, mikä on juuri päinvastainen ilmiö kuin ko. lakimuutoksen alkuperäinen tarkoitus.

Mikäli uudistus toteutuu, on ehdottoman tärkeää varmistaa riittävän pitkät siirtymäajat sekä rahoitus uudistuksen muutoskustannuksiin. Länsi-Suomen maakuntien liitot olisivat nähneet järkevänä yhdistää uudistus EU:n hankintadirektiivin uudistamiseen, joka on parhaillaan käynnistymässä. Sen tullessa voimaan, joudumme joka tapauksessa arvioimaan tätä hankintalakia uudelleen.

Toimeksi saaneena
Seinäjoki 2.3.2026

Heli Seppelvirta
Länsi-Suomen maakuntaliittojen puheenjohtaja